

Válasz Móra Ferencnek.

Írta: Dr. Gaal Endre.

Hallod-e, Ferkó! Az én Istenem áldjon meg, már megint rikatsz! Hát pontosan úgy történt, amint írtad.

Amikor megkaplam a cédulát, — 47 igen, 64 nem — hogy nyugalomba küldtek, nem is voltam túlagoson meglepve, hiszen tudtam, hogy két hónapja folyik a kapacitálás. Végre is igaza van a fiataliságnak: adjunk helyet! Ámbár ha körülnézek, négy új tag ül a tanácsban, az árvaszék csupa új ember, fogalmazói, számvevői karban alig van régi, száznál több állás vár belöltésre. De mindegy, elcsaplak, hurcolkodjunk!

Mit vigyek el legelőbb, ami a legkedvesebb! A plajbászok, tollszárak, író tollak, amiket lassankint gyűjtöttem Évácskánál, az unokámnak, azokat vágtam zsebre. Ő is olyanul szokott meglepni engem, ami neki legértékesebb, a névnapomra radírt kaplam, karácsonyra finom ceruzát, nikkel véggel, — dicsekedtem is avval vagy három napig, míg valami pernahajder ki nem emelte az oldalzsebemből, — hogy száradt volna el a keze.

Na, induljunk hazafelé, közben beszólok Bokor Palihoz, aki mullája az eredményt. De ilyet! Hát nem éppen így képzeltem el, amikor esténként, pihent ésszel, évtizedes gyakorlatban megedzett közigazgatási fufanggal átgondoltam a stratégiai helyzeteit!

Óthon egyetlen szóval elmondtam mindent a páromnak: nyugdíjaztak! Nem igen be-széltünk.

— Jaj, csak most ne jönné senki.

— Már mért ne?

Ugy volt, hogy estére színházba megyek, Poldini *Farsangi lakodalmát* adják, Drexla és Budapest után, Bécsset előzve, Szegeden. Ezi illik megnézni, föl is vettem még délután az ünneplő ruhám, de hát hogy mehessek el most már — tüntetni, maradjunk csak szépen ide-haza.

Nem történt semmi különös, sokan mentünk már keresztül, nem izgatott túlságosan a dolog, még el se érzékenyültem, csak — mi tagadás —, bizony nem sokat aludtam azon az éjszakán. De hát miért?

Csak reggel tudtam meg az okát, amikor a feleségem kiformálta a gondolatát: Hiszen igaz, egyszer be kellett kövélkezni, de ez a mód a fájó: Elcsapva, mint az utolsó cseléd, egy jó szó nélkül.

Tíz éven át nem nyultam a zongorához, de most három héten át mindennap a selyemkendős nőtával lázítottam az enyéim idegeit, aminek az a vége: „Ugy el dobtak, mint egy rongyot”. És még mondja valaki, hogy nincs előérzet!

De a másnap, ez már keserves. Hiába, mégis be kell menni, úgy hozza a becsület magával, hogy ne hagyjak restanciát. El kell intézni az ügyeket, amíg át nem veszi az utód.

Feltűrt gallérral, szembe húzott siphával óvakodtam föl a régi szobámba, hátha rámszóll valaki: Mit keres itt az ur?

Alig érek föl, rám nyit ennek a lapnak a munkatársa, a Magyar-gyerök.

— Hallja öcsém! Ne érzékenyítsen! Eddig kibírtam, ámbár a Lajos már elkezdte.

— Tudja mit, tanácsnok ur, álljon be ujságírónak.

— Próbáltam már öcsém, de nem sikerült, más a stílusom.

Végezetül — amint az egyik krónikás már kiszörkesztötte —, kövélkezett Mara k. a., hivatalom összes személyzete, aki a legridegebb akta-diktálás közepett is rá-rá zendítette a rívó nőtáit. Nemhogy örülne, fiatalabb gazdája lesz!

Most már írjátok ki az ajtóra: Csendes rész-vét kérek!

De már ahhoz nem volt lelki bátorságom — amint Balogh Károly szokta volt mondani —, hogy a polgármesteremhez bemenjek, csak beküldözgettem... Vannak sokan? Nem ér rá, gyűlésben van... Hála Isten!

— No Lajos, hozzon föl két kosarat, pakkoljunk, fordítsuk be a fiókok tartalmát.

Sorba előkerül a sok régi írás: Kérő-, köszönőlevelek, egyesületi választásokról szóló értesítések, Salamon Gyula, Lázár György levelei, az egyetemi emlékiratok, a Királyhoz intézett feliratok tervezetei. Bele a kosárba, otthon majd kiválogatjuk.

Rám-rám nyitották az ajtót, aláírást kérve.

— Sajnálom, már nincs jussom hozzá, de ezt a szegény özvegy asszonyt mégis igazolom.

Eddig csak megvolnánk, de most jön a neheze. Elérkezett az utolsó nap, már nem lehet tovább halasztani a bucsuzást. „Két napig nem voltam képes a polgármesterem elé állani, de most már muszáj.” Mégis előbb a tanácsbellekhez, — akik avval fogadnak, nem akarunk bucsuzni, tovább is fönnek akarjuk tartani az összeköttetést.

Végre szedd össze a bátorságod és nyiss ajtót! Szerencsémre olt volt az elnöki osztály gyöngye aláírásokért, akivel éppen írógép szakértői eszmecsereben állók s így sikerült szor-dinót szorítani az idegeimre.

Veszter nagyon komolyan nézett:

— Két napig kerültelek, nem tudtam volna veled találkozni, annyira meglepett az eredmény — mondja, aztán folyik alkairól a szó, nekem méznél édesebben. Csupa szívéllyesség, csupa jóakarát, csupa biztatás, két megbízást is tartogat számomra, bizony a szempilláim igen csak sürdön nedvesedtek.

— Bucsuzni jöttem. Kinek adjam át a hivatalát?

— No még egyenlőre nem bucsuzunk!

Hát úgy történt, amint megírtad, Ferkó, de

A polgármester megmagyarázza a tanyai vasut körül fölmerült bonyodalmakat.

A tanács Zsigmondyéknak adta ki a munkát.

A város tanácsa kedden délelőtti tíz órakor rendkívüli ülést tartott a polgármester lezárt szobájában és közel egyórát tárgyalás után meghozta döntését — végleges döntését — a tanyai vasut építési munkálata ügyében. Ezzel a döntéssel, — ha igaz — végleg lezárultak a bonyodalmak ügy aktái és megszűnnek azok a kombinációk, találgatások és magyarázatok is, amelyek a titkolódzások, a zárt tanácskozások, a hozott határozatok állandó megváltoztatásai körül keletkeztek és amelyekről a *Dél-magyarország* szombati számában részletesen beszámolt. Alább közöljük a polgármester nyilatkozatát is, amely megvilágítja a kérdés eddig mesterséges homályban tartott részeit és — véleményünk szerint — megmagyarázza az eddigi titokzatosságokat is.

A polgármester a zár tanácsülés után a tanács döntéséről a következőket mondta a *Dél-magyarország* munkatársának:

— A tanács most már véglegesen úgy határozott, hogy a tanyai vasut építési munkálatait a Zsigmondy-féle alkalmi társulatnak adja ki, mert az ő ajánlatukat találta a legkedvezőbbnek. Zsigmondyék ugyanis fentartották eredeti ajánlatukat, amely hétszázmillió koronával kedvezőbb az utána kövélkező legkedvezőbb ajánlatnál és így a városnak ez a munkatömeg mindössze kilenc és félmillió koronájába kerül.

Fölveletük ezután a polgármester előtt azokat a kérdéseket, amelyekről szó volt a *Dél-magyarország* szombati számában megjelent cikkben. Nevezetesen, hogy mi volt az oka a különös titkolódzásnak, a tanács eredeti határozatát miért változtatták meg, mi szerepe volt és van az OKH-nak a versenypályázatban és mi szerepe van a keresztényszocialisták exponenseinek?

A polgármester ezekre a kérdésekre a következőképpen válaszolt:

— Van egy miniszteri rendelet, amely a földmunkálatok kiadásánál elsőbbségi jogot biztosít a szövetkezetekbe tömörült földmunkásoknak, még pedig abban a formában, hogy egyenlő ajánlatok esetén az ilyen földmunkásszövetkezetek csoportok ajánlata veendő figyelembe. Az Országos Központi Hitelszövetkezet maga nem adott ajánlatot, az ajánlattevő az OKH tagja, a földmunkások szövetkeze volt. Mivel azonban az OKH csak a földmunkára bír elsőbbséggel, a tanyai vasut építésével kapcsolatos ezer másféle szakmunkánál nem, valami áthidaló megoldást kellett keresni.

— A város tanácsa tudomást szerzett arról, hogy a két legkedvezőbb ajánlattevő: az OKH-hoz tartozó földmunkások és a Zsigmondy-féle társulás megegyeztek egymás között úgy, hogy abban az esetben, ha Zsigmondyék kapják meg a munkát, annak a földmunkarészét a földmunkások szövetkezelével végeztetik el, így a kérdés eldöntésének megszűnt az elvi akadálya.

még nem szakadtam el végleg, még ezután fogok bucsuzni a divántól, amit a lomtárból halásztam ki, a karos széktől, órától, szekrénytől, amiket innen-onnan összeszedegéltem — a régi városháza maradványai. Igértek már pénzeket is, hogy elvihessék egyik-másikat, de nekem tetszetősebbek, mint a mai butorok, a régi, kedélyesebb világot juttatják eszembe, amikor még nem cigareta, hanem pipaszó mellett intéződött a város sora, szidták, de azért szerettek bennünket. Vajjon az utódom nem fogla-e ócskaságoknak tekinteni és kidobálni, mint disztelen lomokat?

De még el kell menni ide is, oda is bucsuzni és legutoljára hozzád, a muzeumba. Majd kibeszélgetjük magunkat, amint ígérled, s azután keresek valami csendes zugot és végre kedvemre olvashatok.

Látod, nincs olyan rossz a világon, aminek ne volna jó oldala is.

Ha nem történnék velem ez a kalamitár, nem jut részemül a jóindulatnak, ragaszkodásnak, barátságának, megbecsülésnek, szeretetnek annyi megfizető kedves megnyilvánulása, amik között — a polgármesteré mellett — a saját munkásaié s ezekben a tied a legértékesebb, ami úgy hullott rám, mint illatos májusi virág-és s aminél csak egy lehetett volna súlyosabb, ha a törvényhatóság közgyűlése adja.

Ettől függetlenül kikötötte a tanács, hogy bárki is kapja meg a munkát, az köteles a földmunkálatoknál a lehető legnagyobb számú szegedi földmunkást alkalmazni, ha a szegedi munkások száma erre nem lenne elegendő — körülbelül hatszáz földmunkásra lesz szükség a tanyai vasut építésénél —, a város közvelen környékéről való munkásokat kell alkalmazni.

— Az elvi nehézségek elhárítása után a tanács — szokás szerint — megkezdte a legkedvezőbb ajánlatok megtevőivel az alkudozást. Alkalmat adott erre az, hogy a vasut eredeti tervein bizonyos változások történtek, többek között az átrakódó állomás helyét a rendező-pályaudvar helyett a Tisza-pályaudvar mellett jelöltük ki. A vállalkozók eleinte fel-emelték a változtatás következtében eredeti egységeiket, de aztán Berzenczey Domokos műszaki főtanácsos, a főszámvevő és Mihályffy László főmérnök külön-külön tárgyalat az érdekeltekkel. A tárgyalások kedvező eredménnyel végződtek, amennyiben a legtöbb vállalkozó mérsékelte egységeit, volt olyan, aki egymillió koronát engedett. A két legkedvezőbb ajánlatot a Zsigmondy-féle társulás és a Gazdasági Bank áll. Zsigmondyék kilenc és félmillió koronás ajánlata — a tárgyalások eredményeként ugyanis visszatértek eredeti ajánlatukhoz — hétszázmillió koronával olcsóbb volt a Gazdasági Bank ajánlatánál, így a tanács egyhangulag ennek a vállalatnak ítélte oda a munkát.

Kijelentette még a polgármester, hogy a munka kiadásánál, ha voltak is befolyásolási törekvések, azok egyáltalában nem érvényesülhettek, mert, mint az eredmény mutatja, a város tanácsa kizárólag a város érdekét tartotta szem előtt és hosszas alkudozásaival elérte azt, hogy a most kiadott munkánál hétszáz, a sin-vásárlásnál pedig ezermillió koronát takarított meg. Így tehát az építendő új városi bérházra már közel kétfélmillió koronája van a városnak.

Érdeklődésünkre megtudtuk még azt is, hogy a vasut pályatestét nem tiszta dunai kavicsból készítik, mert Szesztay László, a vasut tervezője, értesítette a tanácsot, hogy az eredeti tervben meghatározott pályatest építési mód felel meg a legjobban Alsótanya speciális talajviszonyának!

Legdivatosabb selyem nyakkendők és kemény gal-lérok legol-csóbban a Nemzeti Áruházban Karász és Kőlcsey u.

Svájci zsebórák, arany, ezüst, brilláns arany szelencék, evőszerek, tálcák stb.

RENKIVÜL ELŐNYÖS RÉSZLETFIZETÉSRE

Fischer Testvérek, elsősorú ékszerüzlete 10
Szeged, Kárász u. 3610
Telefon 10-65.